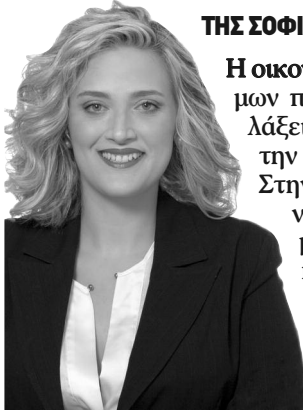

ΜΕΤΑ ΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ

Η επιλογή της κοινής επιμέλειας τέκνων

ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ Γ. ΚΟΛΛΙΠΟΥΛΟΥ (*)

Η οικογένεια και οι ρόλοι των ατόμων που την απαρτίζουν έχουν αλλάξει θεαματικά ακολουθώντας την εξέλιξη της κοινωνίας μας. Στην οικογένεια, πλέον, οι γονείς αντιμετωπίζονται ισότιμα με αναγνωρισμένη συμβολή και ίσα δικαιώματα και ίσες υποχρεώσεις στην ανάπτυξη των τέκνων τους, χωρίς να προκρίνεται κάποιος γονέας, βάσει του φύλου του, έναντι του άλλου. Ωστόσο,

μοιάζει να αλλάζει η αντίληψή μας περί των ρόλων των γονέων μετά το διαζύγιο. Συγκεκριμένα, σήμερα, ο κανόνας είναι η αποκλειστική ανάθεση της επιμέλειας στη μητέρα και τη ρύθμιση της επικοινωνίας του πατέρα με το τέκνο. Επίσης, το ίδιο λαμβάνει χώρα και σε σχέση με τα αναγνωρισμένα παιδιά εκτός γάμου, των οποίων την επιμέλεια ασκεί αποκλειστικά η μητέρα. Ενώ, λοιπόν θεωρούμε, βασιζόμενοι σε εμπειρία και μελέτες, ότι και οι δύο γονείς έχουν ίση συμβολή σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του παιδιού, αίφνης, μετά το διαζύγιο θεωρούμε τη μητέρα -στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων- την καθ' ύλη αρμόδια και εξ ορισμού ικανή για την ανατροφή ενός παιδιού ενώ ο πατέρας υποβιβάζεται σε ευχάριστο μεν, πλην περιορισμένης ικανότητας, επισκέπτη του Σαββατοκυριακού. Με απλά λόγια, η μητέρα είναι για τα δύσκολα και ουσιαστικά, ενώ ο πατέρας είναι ένας εξαιρετικός διασκεδαστής-συνοδός περιπάτου/παιδότοπου.

Έως σήμερα ακολουθούσαμε και ακολουθούμε αυτή την πρακτική με γνώμονα αυτό που εσφαλμένα νομίζαμε ως τη σταθερή ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού σε ένα σταθερό περιβάλλον ασφάλειας. Και στο πλαίσιο αυτής της νομιζόμενης σταθερότητας-ρουτίνας έπρεπε να διαλέξουμε ανάμεσα στους δύο γονείς θυσιάζοντας την ανάγκη του παιδιού να μεγαλώνει και με τους δύο αφού έχει την ευτυχία να τους έχει στη ζωή του. Αντίθετα με αυτό που επιδιώκαμε μέχρι σήμερα, παρατηρούμε ότι κατά την εφαρμογή του μοντέλου της αποκλειστικής επιμέλειας, παιδιά χωρισμένων γονιών υφίστανται δυσμενείς συνέπειες στην ψυχοσύνθεση και την ανάπτυξή τους. Όπως είναι λογικό, επιστήμονες και γονείς αναζήτησαν και αναζητούν τρόπους διαχείρισης των δυσμενών συνεπειών αυτής της αλλαγής στη ζωή του παιδιού χωρίς όμως να αμφισβητήσουν την αποτελεσματικότητα του μοντέλου της αποκλειστικής επιμέλειας. Μήπως, όμως, ήρθε η ώρα να αναζητήσουμε έναν διαφορετικό δρόμο μετά το διαζύγιο;

Βασιζόμενοι, λοιπόν, στην ιδέα ότι είναι δικαίωμα του κάθε παιδιού να μεγαλώνει και με τους δύο γονείς και να επωφελείται από αυτή τη σχέση, εισάγεται όλο και περισσότερο στον δυτικό κόσμο η ιδέα της συνεπιμέλειας ή αλλιώς κοινής επιμέλειας. Η εξίσου κοινή επιμέλεια (shared joint custody) ορίζεται ως η συνεπής και συγκεκριμένη υλοποίηση του κανόνα ότι το παιδί έχει οικογενειακή ζωή και με τους δύο γονείς, ανεξάρτητα από το αν ζουν μαζί, αν είναι χωρισμένοι ή διαζευγμένοι. Η εξίσου κοινή επιμέλεια εκτός από κοινή επιμέλεια προϋποθέτει και εναλλασσόμενη φροντίδα και εναλ-

λασσόμενη κατοικία. Οι γονείς δεν μοιράζονται μόνο τις ευθύνες αλλά και τον χρόνο και την κατοικία του παιδιού. Φυσικά οι κοινές ευθύνες περιλαμβάνουν κάθε πτυχή της ζωής του παιδιού στις οποίες περιλαμβάνεται η εκπαίδευση, η υγεία, η ανατροφή, οι κοινωνικές σχέσεις, η διασκέδαση, τα σπορ, οι διακοπές κ.ο.κ. Περαιτέρω, η ίση διανομή ευθυνών και στους δύο γονείς, βοηθά και τους ίδιους με διττό τρόπο καθώς δεν στερούνται επουδενί τη σχέση με το τέκνο τους ενώ έχουν το χρόνο να συνεχίσουν την ζωή τους ως κοινωνικά όντα χωρίς να επιβαρύνεται υπέρμετρα με περισσότερες υποχρεώσεις ο ένας γονέας σε σύγκριση με τον άλλο, όπως συμβαίνει σήμερα.

Η κοινή επιμέλεια ενδυναμώνεται όλο και περισσότερο ως επιλογή σε πολλές χώρες οι οποίες έχουν νομοθετήσει την υποχρεωτική κοινή επιμέλεια (Γαλλία, Βέλγιο, Σουηδία, Δανία, Νότιος Αφρική, Αυστραλία, Βραζιλία, Μεξικό, Πολιτείες των Η.Π.Α.) και πολλές άλλες στις οποίες δίνεται εκ του νόμου ως επιλογή (Ιταλία, Καναδάς κ.λπ.). Μελετώντας όλα τα πρόσφατα διεθνή κείμενα που έχει μάλιστα κυρώσει η Ελλάδα, παρατηρούμε ότι έχει διεθνώς εγκαταλειφθεί ο όρος επιμέλεια (custody) την θέση του οποίου έχει πάρει ο όρος «κοινές γονικές ευθύνες» (parental responsibilities) που είναι κοινές και αδιάσπαστες. Είναι δε η εξέλιξη αυτή αναμενόμενη καθώς πάμπολλες μελέτες επιστημόνων της ψυχικής υγείας και παιδιατρών έδειξαν και δείχνουν ότι τα παιδιά των οποίων οι γονείς μοιράζονται την επιμέλεια έχουν καλύτερες επιδόσεις στο σχολείο, υποφέρουν λιγότερο από άγχος, προσαρμόζονται ομαλότερα στα νέα δεδομένα ενώ μακροπρόθεσμα έχουν υγιή εξέλιξη ως έφηβοι και μετέπειτα ενήλικες απέχοντας από αλκοόλ, κάπνισμα και χρήση ουσιών σε σύγκριση με τα παιδιά των οποίων είχε την αποκλειστική επιμέλεια ο ένας εκ των δύο γονέων. Είναι μάλιστα αξιοθαύμαστο το γεγονός ότι η κοινή επιμέλεια είχε στις προαναφερθείσες μελέτες τα ίδια αποτελέσματα ακόμα και όταν οι γονείς είχαν συγκρουσιακές σχέσεις. Με απλά λόγια, η κοινή επιμέλεια δεν είναι ένα ιδεατό μοντέλο επιμέλειας που αρμόζει σε γονείς με ομαλή επικοινωνία και μόνο, αλλά μπορεί να υιοθετηθεί και από γονείς με υψηλά συγκρουσιακά επίπεδα, με υψηλά ποσοστά επιτυχίας.

Στην Ελλάδα ο θεσμός της κοινής επιμέλειας έγινε γνωστός χάρις στο Ελληνικό Συμβούλιο Κοινής Ανατροφής ΑΜΚΕ, γνωστό ως Σύλλογος Συνεπιμέλεια, το οποίο είναι το ελληνικό τμήμα ενός διεθνούς επιστημονικού κινήματος του INTERNATIONAL COUNCIL OF SHARED PARENTING (ICSP), www.twohomes.org. Το ICSP αποτελείται από εξέχοντες ακαδημαϊκούς, επαγγελματίες της οικογένειας και μέλη της κοινωνίας των πολιτών ανά τον κόσμο που μάχονται για να αλλάξει το μοντέλο ανατροφής των παιδιών σε αυτό της κοινής ανατροφής είτε οι γονείς ζουν μαζί είτε όχι. Το ΕΣΚΑ είναι επιστημονική μη κερδοσκοπική εταιρεία που συστάθηκε το 2016. Η δράση του ΕΣΚΑ προσανατολίζεται στην εδραίωση της ιδέας ότι το παιδί έχει ανάγκη για την υγιή ανάπτυξή του και τους δύο γονείς για να αναπτυχθεί ενώ εργάζεται προς το σκοπό της εισαγωγής της κοινής επιμέλειας στο νομοθετικό πλαίσιο της χώρας μας.

(*) ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, Δ. ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΡΙΑ, CERT. NEGOTIATOR ΟΙΚ. ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Θηλυκού γένους η ελιά

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΡΙΤΑΝΤΗ

Ο Νοέμβρης στην Πελοπόννησο είναι ο μήνας των βροχών και του λιομαζώματος. Οι βροχές ζωντανεύουν τα λιόδεντρα και γεμίζουν με λάδι τους καρπούς τους. Ελιά ονομάζουν το λιόδεντρο οι άνθρωποι και ελιά λένε και τον καρπό του. Δέντρο και καρπός ονοματίζονται με την ίδια λέξη χωρίς καμία σύγχυση στις έννοιές τους, πράγμα σπάνιο σε άλλα δέντρα. Και ακόμα πιο σπάνιο είναι ότι θηλυκού γένους είναι ο καρπός του λιόδεντρου, η ελιά. Ψάχνω να βρω εάν και σε άλλα δέντρα συμβαίνει αυτό, αλλά, δυσκολεύομαι. Αυτό που βλέπω είναι ότι ο καρπός τους δεν έχει γένος, αλλά, είναι ουδέτερος. Αυτή η ταύτιση των ονομάτων στην ελιά, αλλά, και η επιλογή του γένους της λέξης θεωρώ πως δεν έγινε τυχαία στη γλώσσα του λαού. Τίποτα δεν είναι τυχαίο, ούτε που ο Οδυσσέας κατά τον Όμηρο, (ραψωδία ψ, στίχος 190), έχτισε το κρεβάτι του πάνω σε μια ελιά, ούτε ακόμα που η Αθηνά χάρισε στους Αθηναίους την ελιά. Γυναίκα και η Αθηνά και γυναικείο όνομα διάλεξε για το ευλογημένο δέντρο της.

Ευλογία Θεού είναι η ελιά γι' αυτό και είναι θηλυκού γένους! Πικρή κάποιες φορές, αλλά ερωτική και αναντικατάστατη. Η γυναίκα είναι η ευλογία του κόσμου, και πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά; (Μισογύνηδες όλου του κόσμου ετοιμάστε τον αντίλογό σας περί αναγκαίου κακού, όμως..., θα συμφωνήσετε μαζί μου ότι την θηλυκιά «ελίτσα» σας δεν τη αποχωρίζεστε).

Με ξετρελαίνουν αυτήν την εποχή οι συζητήσεις στα καφενεία και τις παρέες γύρω από το λιομάζωμα και το λάδι. (Δεν εννοώ το πολιτικό λάδι, που κι αυτό είναι σύνηθες, για να μην παρεξηγηθώ). Ερωτήματα επί ερωτημάτων που συνεχίζονται αιώνες τώρα, για να παραμένει ζωντανή αυτή η ιερή τελετουργία που συντελείται στα λιοστάσια. Άνθρωποι προσηλωμένοι στην περισυλλογή του καρπού, σκυμμένοι με ευλάβεια πάνω στα λιόπανα, αγωνίζονται για να κερδίσουν το λάδι του σπιτιού τους και της θρησκείας τους. Το λάδι που ανάβουν το καντήλι τους. Ούτε αυτό είναι τυχαίο!

Να τις δώσουμε μισακές τις ελιές ή με μεροκάματο; Να τις μαζέψουμε νωρίς ή να τις αφήσουμε να τραβήξουν λίγο λάδι ακόμα; Μήπως θα γλυτώσουμε από το δάκο αν τις κρατήσουμε λίγο παραπάνω; Κι αν ο καιρός δεν είναι με το μέρος μας, μήπως τις χάσουμε τις ελιές; Και πώς πρέπει να κλαδευτούν τα δέντρα για να συνεχίζουν να μας δίνουν καρπό; Θα κάνουμε το τρελό κλάδεμα ή θα αφήσουμε πάνω στο δέντρο τα φρέσκα λουμάκια να καρποφορήσουν την άλλη χρονιά; Ποιο λιοτρίβι κλέβει λιγότερο και ποιο βγάζει το καλύτερο λάδι; Να το δώσουμε στον έμπορο το λάδι ή να το πουλήσουμε σε γνωστούς για μεγαλύτερο κέρδος. Αυτά και άλλα πολλά επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο λίγο πριν από το μάζεμα της ελιάς.

Μια ολόκληρη φιλολογία προβληματισμών έχει αναπτυχθεί γύρω από αυτή την τελετουργία. Είναι προβληματισμοί αιώνων γιατί είναι προβληματισμοί επιβίωσης. Ωστόσο, έχουν γίνει προβληματισμοί καθημερινότητας γιατί τα βασικά πράγματα τα θεωρούμε τόσο δεδομένα που δεν τα παρατηρούμε. Εμένα, ωστόσο, μου αρέσει αυτή η φιλολογία γιατί με ζωντανεύει κάθε εποχή του λιομαζώματος. Μ' αρέσει να ακούω τους ανθρώπους να γνοιάζονται για το βιος τους, να τους παρακολουθώ την ώρα της μεγάλης προσπάθειας και μόχθου, να απλώνουν τα χέρια τους να αγκαλιάζουν τα δέντρα σαν να αγκαλιάζουν την ίδια τη ζωή τους.

Η Ζωή της Πελοποννήσου είναι η ελιά, η απλότητα της ύπαρξής της, η αντοχή της μέσα σ' ένα άγονο και άνυδρο περιβάλλον, αλλά, και το μυστήριο της. Η Πελοπόννησος είναι συνώνυμη με την ελιά, δέντρο και καρπός ενωμένα σε μία λέξη.

ESPRESSIVO
a place where you can enjoy coffee

DELIVERY
6987 140 557
6951 549 667

2613 023 240 - 2610 361 453
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 367 Α
ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ 3

Σαβράμης Χρήστος
Ανδρικές Κομμώσεις

Ακρωτηρίου 203,
Τηλ. 2610 318 928

ΝΟΠΙΣ

ΥΨΗΛΩΝ ΑΛΩΝΙΩΝ 17, ΠΑΤΡΑ
ΤΗΛ.: 2610 33 45 22

Sotiris
COFFEE & SNACKS

ΚΑΦΕΣ-ΠΟΤΑ
ΠΑΓΩΤΑ
ΜΕΖΕΔΕΣ-ΨΗΤΑ

Βασιλικό Ερυμάνθου
Τηλ.: 26940 62146
Κιν. : 6987 050573